

50101215 : สาขาวิชาโบราณคดีสมัยประวัติศาสตร์

คำสำคัญ : เมืองโบราณเวียงแหง

อเนกฤทธิ์ อมรชัยพัฒน์ : การศึกษาเมืองโบราณเวียงแหง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่.
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผศ.ดร. จิรัสสา คชาชีวะ. 172 หน้า.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาลำดับ การตั้งถิ่นฐานและการอยู่อาศัยของชุมชนโบราณเวียงแหง และกำหนดอายุสมัยของเมืองโบราณเวียงแหง จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และหลักฐานทางโบราณคดี 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของชุมชนโบราณเวียงแหง กับชุมชนโบราณภายนอกที่เกิดร่วมสมัยกันจากหลักฐานจากการสำรวจและขุดค้นทางโบราณคดี

จากการศึกษาพบว่าเมืองโบราณเวียงแหง มีร่องรอยการอยู่อาศัยของมนุษย์ในสมัยอดีตตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ราว 5,500 ปีมาแล้ว จัดอยู่ในกลุ่มที่ใช้เครื่องมือแบบโฮบีเนียน อาศัยอยู่ตามเพิงผาหรือถ้ำบนภูเขาที่ไม่ไกลจากแม่น้ำ ดำรงชีวิตด้วยการล่าสัตว์หาของป่า ต่อมาจึงเริ่มรู้จักที่จะรู้จักทำการเพาะปลูก และนำสัตว์มาถัก ลักษณะทางสังคมน่าจะเป็นชุมชนขนาดเล็ก และเริ่มที่จะเข้ามาใช้พื้นที่ราบบริเวณหุบเขาแคบ ๆ กระทั่งเข้าสู่ยุคสมัยประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นช่วงเวลาสำคัญอย่างยิ่งของบ้านเมืองในดินแดนล้านนา จากการขุดค้นทางโบราณคดีในพื้นที่อำเภอเวียงแหง จำนวน 4 หลุม พบร่องรอยการอยู่อาศัยของชุมชนโบราณเวียงแหงสมัยแรกสุดน่าจะมีอายุราวพุทธศตวรรษที่ 21 – 22 ในสมัยรัชกาลของพระเจ้าติโลกราช (พ.ศ. 1984 – 2030) ถือว่าเป็นยุคทองของล้านนา บ้านเมืองในดินแดนล้านนา รวมถึงเมืองโบราณเวียงแหงต่างมีความเจริญรุ่งเรืองสูงสุดแทบทุกด้าน เห็นได้จากหลักฐานของซากโบราณสถานกระจายอยู่ทั่วแอ่งที่ราบเวียงแหง จำนวนมากกว่า 50 แห่ง และหลักฐานจากโบราณวัตถุชิ้นสำคัญ ได้แก่ พระพุทธรูปปางมารวิชัยศิลปะล้านนา (เชียงแสน) ที่วัดห้วยหก และที่วัดเวียงแหง อย่างไรก็ตามเมืองโบราณเวียงแหงเริ่มเสื่อมลงในช่วงพุทธศตวรรษที่ 22 – 23 เนื่องจากเป็นเมืองที่ตั้งอยู่แนวชายแดนจึงประสบกับภัยสงครามอยู่เสมอ ผลจากการขุดค้นทางโบราณคดีนำไปสู่ข้อสันนิษฐานนี้ คือ พบว่ามีการอยู่อาศัยค่อนข้างเบาบาง ผู้คนเวียงแหงต้องมีการอพยพอยู่บ่อยครั้ง จึงไม่สามารถรวมตัวเป็นชุมชนใหญ่ จนในที่สุดเมืองโบราณเวียงแหงก็ถูกทิ้งร้างไป จนกระทั่งเข้าสู่สมัยรัตนโกสินทร์

ภาควิชาโบราณคดี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ปีการศึกษา 2554

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ .....

50101215 : MAJOR : HISTORICAL ARCHAEOLOGY

KEY WORD : ANCIENT WIANG HAENG TOWN, CHIANG MAI PROVINCE

ANEKRIT AMORNCHAIPAT : ANCIENT WIANG HAENG TOWN, CHIANG MAI PROVINCE. THESIS ADVISOR : ASST.Prof.. JIRASSA KACHACHIVA, PH.D. 172 pp.

The objects of this thesis are 1. To study the periods of ancient settlement at Vianghang ancient town and to specify the age of Vianghang ancient town from history and evidences 2. To study the connection between Vianghang ancient town and the other ancient town, occurred in the same period from survey and excavation. From studying, there were the pre-historical people at Vianghang ancient town for 5500 year ago, (Horbiniant group) They lived in caves near the river and hunted. After that, the people learned how to grow plant and detain the animals, becoming the small community and used the plain near the hill. When being the historical period, it was very important time about progress of northern land, including Vianghang ancient town

From excavation at Vianghang ancient town, there were the traces of Vianghang ancient town; the first period was around 16-17 A.D. in Tilokkarat King, being the golden age of Northern town (Lanna). All of the ancient town in Lanna, including Vianghang ancient town, being progressed in all parts because of over 50 ruins around Vianghang plain. The important evidence is Lanna Buddha, found from Huayhok and Vianghang temple. However, Vianghang ancient town was degenerated in 17-18 A.D. because it was located near frontier, always got the affect from war. For the result of excavation, it supports the explaining about Vianghang that it was small town, there were few people, living there and the people often migrated, so it could not be build to be the big community and it was abandoned until Rattanaosin period.

Department of Archaeology

Student's signature .....

Thesis Advisor's signature .....

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2011